

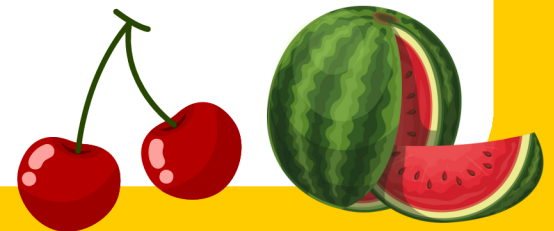
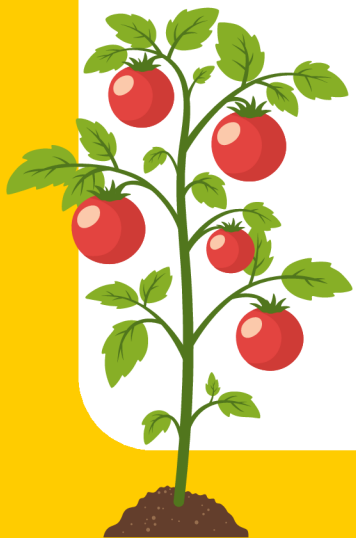

Konta Kontari

UDAKO BARAZKIAK ETA FRUTAK

LEHEN HEZKUNTZA

Uda ekainaren azken egunetan hasi eta
irailaren azken egunetan
bukutzen da.

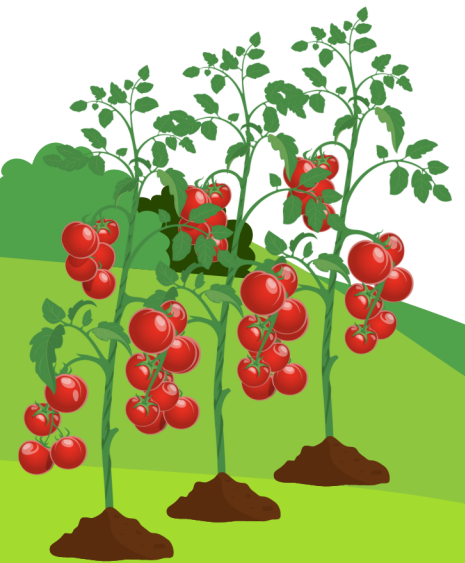
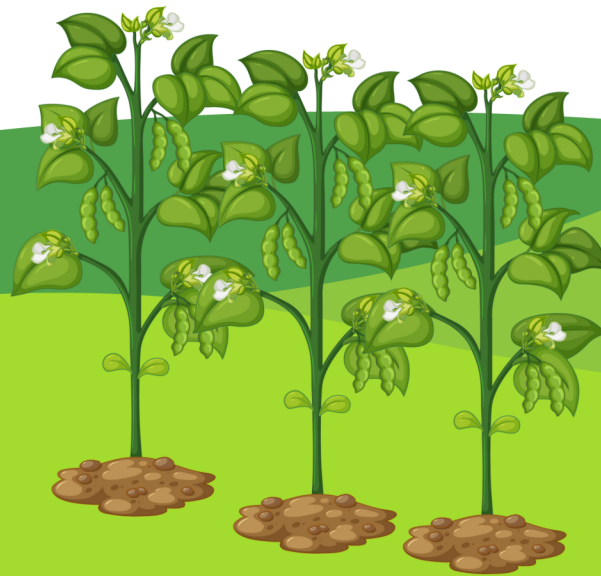
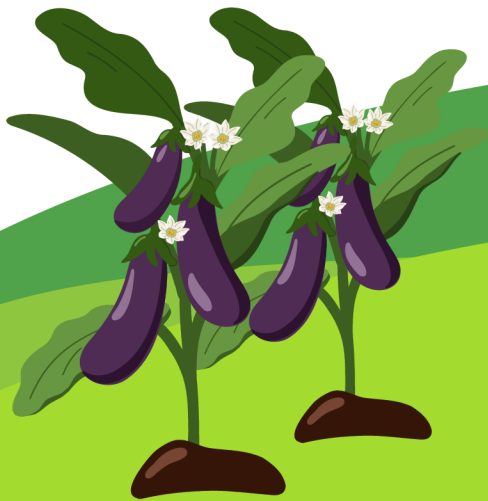

Urtaro beroa da, eguzkiak dir-dir egiten du zeruan
eta gure baratzeak kolorez betetzen dira. Hilabete
hauetan zuhaitzek haien fruituak eskaintzen
dizkigute: sagar berdeak, udare horiak, gerezi
gorriak edo melokotoi laranjak.
Uda da, beraz, hainbat fruta eta barazkiren zapore
zoragarriaz gozatzeko unea.

Baina, zein fruta eta barazki biltzen dira udan?

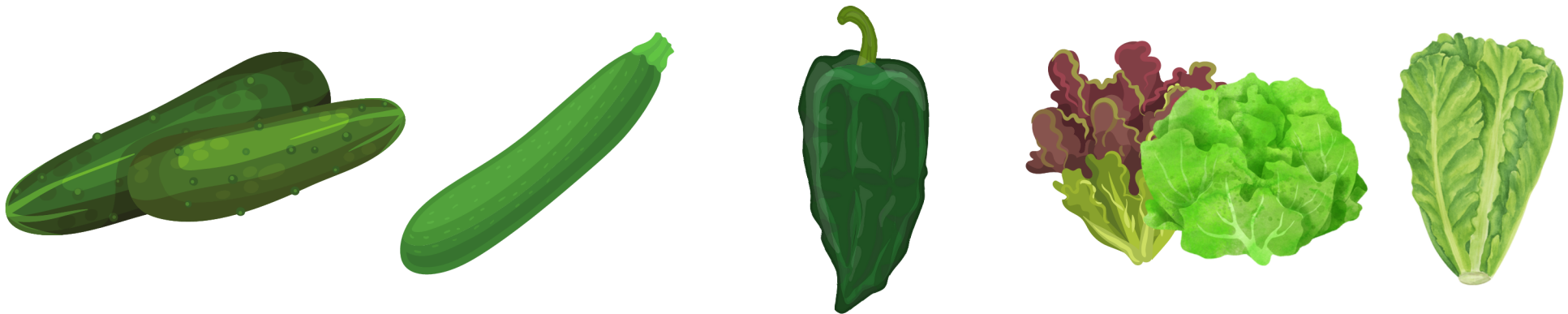

UDAKO BARAZKIAK

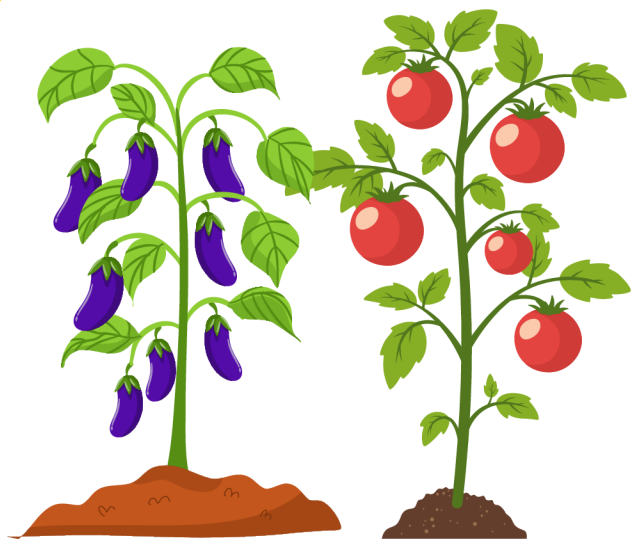
BARATZEKO BARAZKIAK

Uda berdez jantzita hasten da: luzokerrak, kuitxoak, piperrak, urazak eta erromatar urazak aurki ditzakegu gure baratzetan.

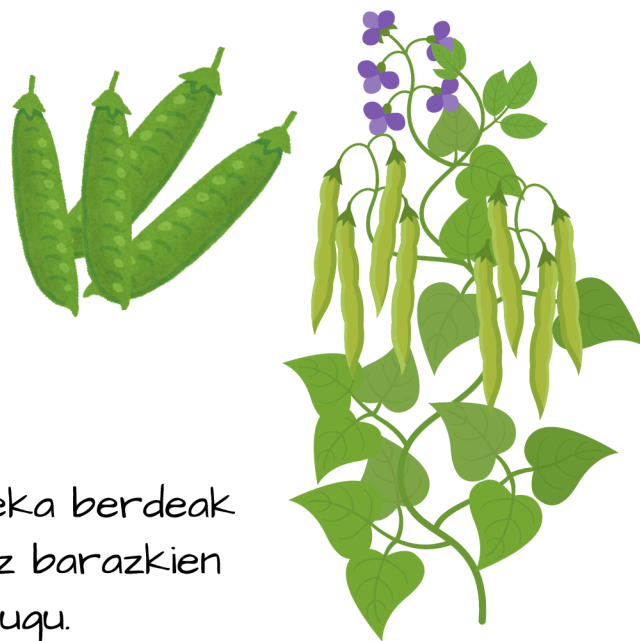
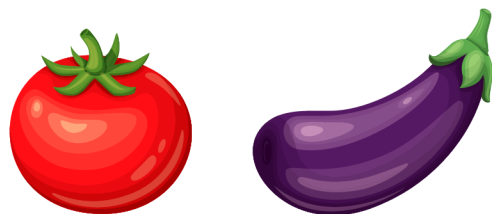

Baita zuriak diren baratxuriak eta tipulak.

Uda aurrera egin hala,
tomateak eta alberjinak hazten
doaz.

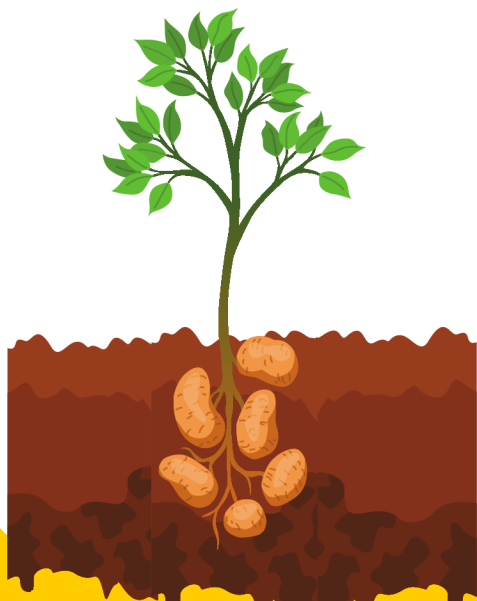

Abuztuan, lekak* dira sasoiko
barazkiak.

* Lekalea izan arren, leka berdeak
freskoak jaten direnez barazkien
artean jarri ditugu.

TUBERKULUAK

Sasoi erdiko patatak.

LEKALEAK

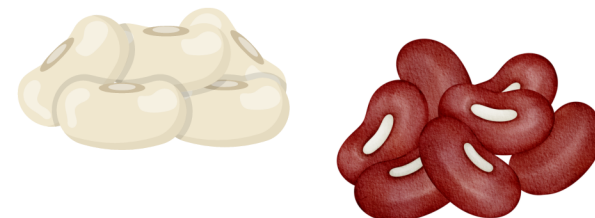
Lekale gehienak udan biltzen dira. Gure inguran erraz aurki ditzakegu:

Dilistak

Garbantzuak

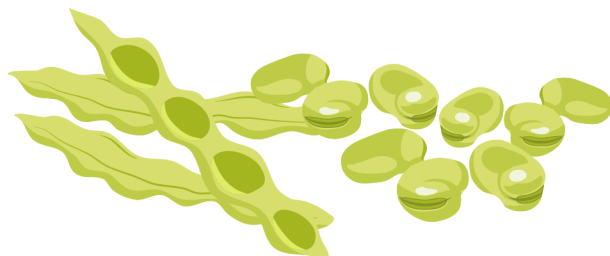

Babarrunak*

* Euskal Erkidegoan irailetik aurrera bakarrik.

Ilarrak

Babak

Azkenik, hazi lehorra moduan sukaldatzeko: ilarrak eta babak.

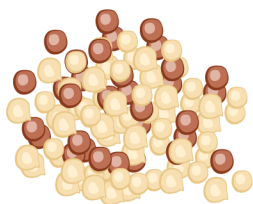

ZEREALAK

uda zerealen urtaroa da, zereal gehienak urtaro honetan biltzen dira eta. Horien artean garia, garagar-garagarra, oloa, zekalea eta trikalea ditugu.

Nafarroan japonika arrozaz eta kinoa ematen dira ere.

"Kinwa" quechua hizkuntzatik datorren hitza da eta zereal honek amerikar du bere jatorria.

HAZIAK

ETA BESTE LABORANTZAK

Eguzkiloa udako lorea da. Bere haziak
lehortzen uzten badituzu, udaren azken egunetan
hauek biltzeko prest daude.

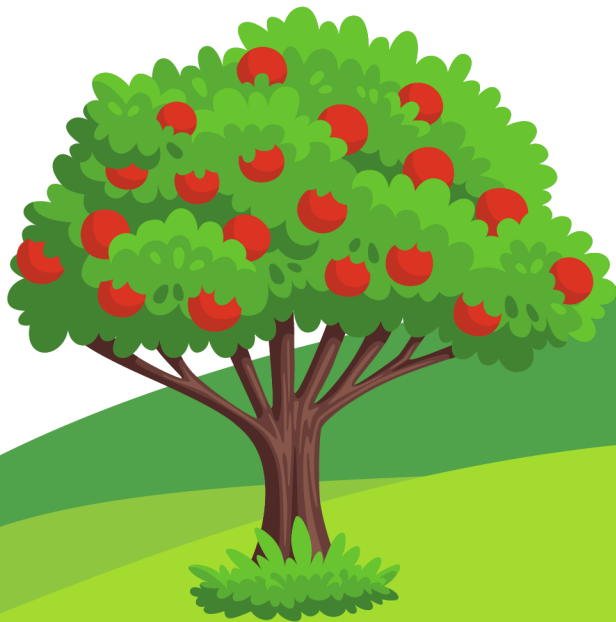
Olio egiteko erabiltzen den olio-arbia ere
biltzen da urtaroko honetan.

Irailan, Euskal Erkidegotik kanpo, soja,
kakahuetea eta piperrautsa egiteko
piperrak biltzen dira.

UDAKO FRUTAK

Uda fruten urtaroa da. Zuhaitzek,
udaberrian loratu ondoren, haien
fruituak eskaintzen dizkigute. Baina
udako frutak ez ditugu bakarrik
zuhaitzetan aurkituko, baratzeetan
ere hainbat fruta gozo-gozoak
biltzen dira.

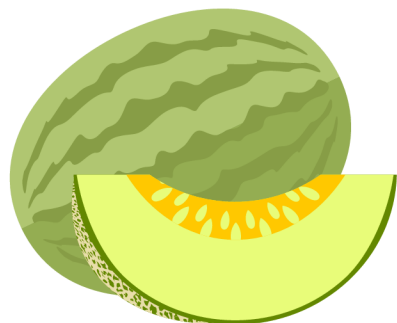
Badakizu zein fruta biltzen dira baratzeetan?

BARATZEKO FRUTAK

Sandiak eta meloiak baratzetan landatzen dira. Meloi mota ugari dago. Apo-larruzko meloia ezagunena den arren, beste mota asko ere badaude. Horietako batzuk gero eta gehiago ikusten dira gure dendetan.

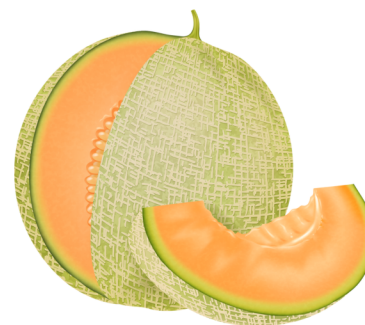
Sandia

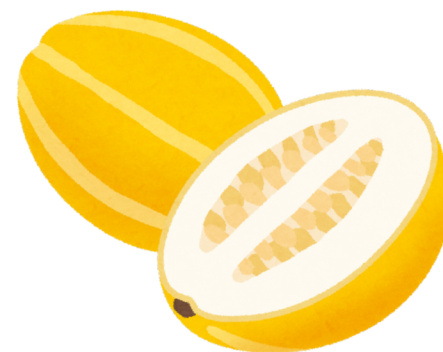
Apo-larruzkoa

Galia

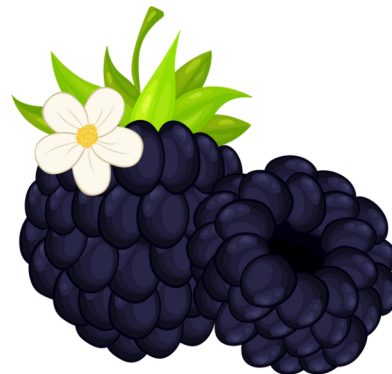
Cantaloupe

Hori
Kanarioa

LANDAREKO ETA SASTRAKADIKO FRUTAK

Basoko frutak edo "fruitu gorri" izenez ere ezagutzen direnak, zuhaixketan eta basoetan hazten diren fruta txiki eta mamitsuak dira. Ohikoenetako batzuk ahabiak, mugurdiak, masustak eta andere-mahatsak dira.

ZUHAITZ-FRUTAK

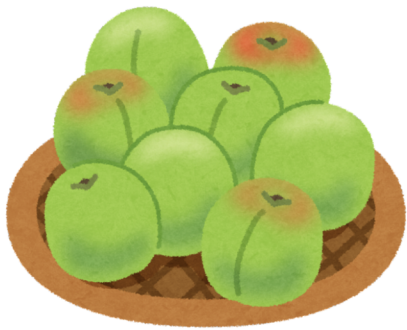

Udaren hasieratik:

Arana

morea edo berdea

Mertxika

(edo melokotoia)

Nektarina

Verna limoia

Udarea

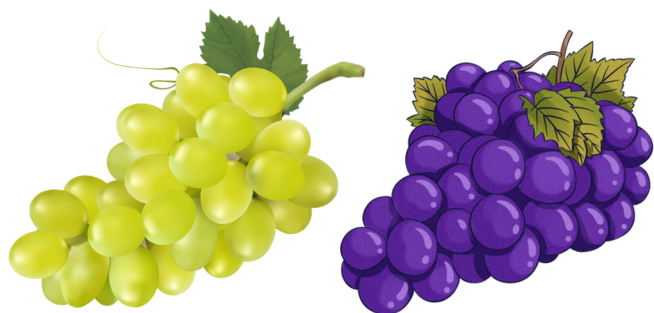

Gerezia

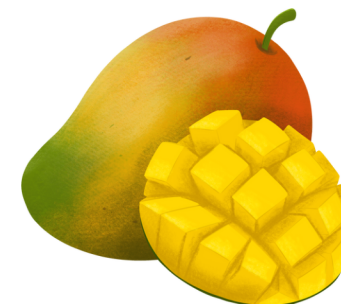

Albertxikoa

Abuztuan: mahatsak, pikuak eta lehen mangoak.

Mahatsak zuhaitzetan jaio
beharrean mahats-parretan edo
mahatsondoetan hazten dira.

Mangoa, jatorriz fruta tropikala
bada ere, azken urteotan
Europar ere landatzen hasi da.

Eta abuztuko erreginak: sagarrak.

Gala

Golden

Starking

Uda amaitu baino lehen, iraileko frutaz
gozatzeko aukera izango dugu.
Hauetako asko udazkeneko lehen egunetan
ere bildu daitezke. Horien artean:

Irasagarra

Granada

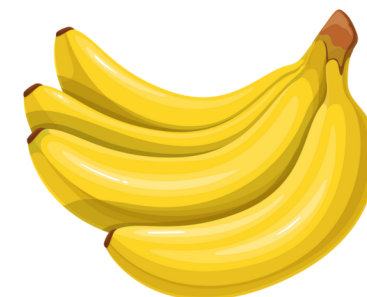

Hurra

Txirimoia

Eta urte osoan, Kanarietatik datorren
banana gozoa.

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzunez, gure baratzeak hainbat aukera eskaintzen dizkigu. Hainbeste barazki izanda, zer plater prestatuko zenuke zuk?

Probatu al duzu inoz basoko frutarik?

Zein da zure udako frutarik gogokoena?

Ezagutu al duzu fruta berriren bat?

Konta Kontari

UDAKO BARAZKI ETA FRUTEN BIDEOA IKUSTEKO YOUTUBEN:

@garaian-garaikoa

IPUIN, JOLAS ETA HEZKUNTZA-BALIABIDE GEHIAGO:

www.kontakontari.com